

”Ett fönster mot informationen”

Strategisk handlingsplan för IT-utvecklingen i Västra Götalandsregionen 2003 – 2005

**Regionstyrelsen
2003 09 30**

Innehållsförteckning

Förord

Syftet med en strategisk handlingsplan

Omvärldsförutsättningar

Övergripande strategiskt mål

Övriga prioriterade mål

Värderingar

Framgångsfaktorer

Intressenter

SWOT-analys

Bilaga 1   Styrande dokument, styrningsmiljö och organisation

Bilaga 2   Kommunikationsplan

Bilaga 3   Sammanfattande aktivitetsplan

Förord

Regionfullmäktige beslöt 1999-05-25 att anta föreslagen IT-vision och strategi samt att uppdra åt regionstyrelsen att ha ett samordnande ansvar för IT-strategins genomförande. Vidare godkändes de tio stegen in i 2000-talet som målbild för regionens IT-utveckling. Regiondirektören fick i uppdrag att starta projektering av de tio stegen och att anpassa takten i förhållande till de årliga budgetmedel som ställdes till förfogande. Han fick också i uppdrag att medverka till att det skapades ett datanät i regionen tillgängligt för alla.

IT-visionen pekade på fem områden:

- Demokrati och medborgarnas delaktighet.
- Förbättrad samhällsservice och IT:s möjligheter att överbrygga avstånd – exempelvis distansarbete och telemedicin.
- Gränsöverskridande samverkan som förutsättning för konkurrenskraft och tillväxt i ekonomin.
- IT som medel för kunskapsstillväxt och kompetensutveckling.
- IT som verktyg för ökad kvalitet och effektivitet i regionens verksamheter.

De tio stegen in i 2000-talet utgjordes av konkreta tidsatta mål som var styrande för arbetet under de följande åren. Vissa mål har nåtts, till exempel skapandet av ett VGR-nät, medan arbetet med andra dragit ut på tiden. Utvecklingen har också kommit olika långt i olika delar av regionen.

Den dynamiska teknikutvecklingen har förändrat förutsättningarna för regionens IT-arbete. Detta tillsammans med behovet av att snabbt fullfölja ett sammanhållet IT-stöd för vården aktualiserar en uppdaterad strategisk handlingsplan.

Ledningsrådet ser inte något behov av att ersätta den vision och den målbild, som låg till grund för fullmäktiges beslut i maj 1999. Detta är bakgrunden till föreliggande strategiska handlingsplan, som utarbetats i enlighet med regionens ledningsstödssystem.

Syftet med denna strategiska handlingsplan

Det yttersta syftet med att ta fram en strategisk handlingsplan är att stödja regionens verksamheter att nå sina mål och att stödja Västra Götalands utveckling.

Omvärldsförutsättningar

Enligt många bedömare befinner sig kunskaps- och tjänstesamhället bara i början av en informationsexplosion baserad på möjligheterna att söka, kommunicera och sammanställa information i realtid. För medborgarna tillgängliga interaktiva tjänster på Internet ökar snabbt och blir styrande för förväntningar inte minst på den offentliga sektorns utbud.

”24-timmarsmyndigheten” med för medborgarna tillgängliga offentliga tjänster inom olika samhällssektorer är ännu relativt outvecklad. Förväntningarna att kunna nå sådana tjänster genom användarvänliga portaler (oavsett huvudman) har blivit allt större med en ökande IT-mognad hos allmänheten.

Inom sjukvården ökar möjligheterna i rask takt att erbjuda behandling för bättre hälsa och livskvalitet. Den offentligt finansierade vården har, trots effektiviseringar, svårt att med tillgängliga resurser möta den snabbt växande efterfrågan. IT är ett viktigt verktyg i förbättringen av kapacitet och service i vårdssystemet .

Det normalstora länssjukhuset i Västra Götaland har cirka etthundra datasystem i drift. Trots det saknar sjukhusvården i regionen ett sammanhängande IT-stöd för det dagliga arbetet. Flertalet verksamheter har i dag en blandad miljö med både IT-stöd och pappersrutiner för informationshantering. Möjligheten att kommunicera information digitalt mellan vårdgivare är också mycket begränsad.

Det finns en betydande mångfald i regionens IT-stöd med ofta flera olika produkter för att utföra samma tjänst i regionens olika delar. Starkt bidragande är naturligtvis att Västra Götalandsregionen bildades 1999 genom fusion av tre landsting och Göteborgs sjukvård.

Dagens teknikutveckling gör det möjligt att både tillvarata regionens betydande ”systemarv” och integrera detta med nya lösningar för att nå ett sammanhängande informationssystem tillgängligt oavsett var i vårdkedjan patienten befinner sig. Detta är ett starkt önskemål från såväl patienter som personal i vården.

Övergripande strategiskt mål

De prioriterade målen i handlingsplanen pekar alla mot en för användarna sammanhållen lättillgänglig information uttryckt som

” Ett fönster mot informationen”

det vill säga målgrupps- eller roll-anpassade portaler med en för varje användare relevant sammansättning av tjänster.

Övriga prioriterade mål i ett styrkortsperspektiv

1. Kundmål

- **Aktiv part i Västra Götaland inom IT**

Att inom regional utveckling arbeta fram förutsättningar för att Västra Götaland skall bli en ledande IT-region i Europa.

- **Verksamhetsanpassade informationssystem**

Att utifrån kundens behov och verksamhetsanalys skapa förutsättningar för anpassade och kostnadseffektiva informationslösningar.

2. Finansiella mål

- **Ökad verkningsgrad av IT**

IT-stöd skall utgå från verksamhetens behov samt nyttja skalfördelar vid utveckling, förvaltning och drift för att optimera verksamhetsnytta och ekonomi.

- **Samordnad finansiering**

Långångsiktig och samordnad finansiering av drift, utveckling och investeringar för att få en styrbar och effektiv informationsteknologi i Västra Götalandsregionen.

3. Processmål

- **Ett fönster mot informationen**

Roll- och målgruppsorienterade portaler för all information internt i det dagliga arbetet och externt mot kunder och övriga intressenter. Varje kategori får i sin portal tillgång till för dem relevanta tjänster.

- **Säker digital informationsförsörjning/hantering**

Tillräcklig informationssäkerhet utifrån regionens och verksamheternas behov med beaktande av integritetsskydd och legala krav. ”Rätt information i rätt tid till rätt person.”

4. Mål för lärande

- **Säkerställd kvalitet i process- och projekt styrning**

En regiongemensam väl förankrad och känd modell för projektstyrning skall tillämpas.

Processanalyser och kostnads/nyttokalkyler skall föregå utveckling av IT-stöd. Syftet är att leverera rätt kvalitet till rätt kostnad i rätt tid.

- **Hög IT-mognad i verksamheterna**

Motivation och kunskap hos medarbetarna att söka och använda IT-baserad information.

Tydliga nyttoeffekter av IT som verksamhetsstöd.

Detaljerade målbeskrivningar, framgångsfaktorer, styr- och måltal utvecklas i ett särskilt dokument. Sammanfattande aktivitetsplan finns i bilaga 3.

Värderingar

De värderingar som skall styra IT-utvecklingen i Västra Götalandsregionen är

- **Kundnytta** – kundens behov i fokus.
- **Engagerat ledarskap** – ledare som är engagerade i verksamhetsutveckling och genomförande av IT-strategin.
- **Helhetssyn** – se processer, varor och tjänster som delar i en större helhet för optimal kundnytta
- **Långsiktighet** – evolution i stället för revolution

Framgångsfaktorer

Generella framgångsfaktorer för en ändamålsenlig IT-utveckling i Västra Götalandsregionen är

- Helhetssyn på VGR
- Omvärldskunskap
- Samsyn i IT-strategiska frågor
- Verksamhetsstyrd IT-utveckling
- IT-strategin är accepterad och känd
- Utnyttja skalfördelarna med regionen
- Använd regionens samlade kompetens
- Metoder för benchmarking tillämpas

Intressenter

De viktigaste intressenterna i VGR:s IT-utveckling är

- **Kunden** det vill säga förvaltningar och bolag i Västra Götalandsregionen.
- **Kravställare på kunden** det vill säga myndigheter (t ex socialstyrelsen), det politiska systemet, medborgare och patienter.
- **Samarbetspartners** det vill säga universitet och högskolor, företag, leverantörer och branschorganisationer.

Styrkor och möjligheter samt svagheter och hot för en ändamålsenlig IT-utveckling

Västra Götalandsregionens styrka ligger i motiverade medarbetares kompetens och kreativitet samt organisationens storlek, som ger skalfördelar. En begynnande IT-mognad i verksamheterna medför insikt om IT:s möjligheter och ett utvecklingstryck. En stor potential ligger då i att koppla verksamhets- och IT-utveckling samt söka regiongemensamma lösningar. Öppenhet inom regionen och samverkan med andra huvudmän underlättar och påskyndar en önskad utveckling

Det finns dock hot mot det önskvärda i form av en snabb och ibland alltför styrande teknisk utveckling, särskilt om det samtidigt föreligger ett bristande lednings- och verksamhetsengagemang. Det bästa tenderar att bli det godas fiende. Projekt tappar fokus, utvidgas och drar ut på tiden.

En svaghet är otillräcklig samordning mellan regionens delar med flera parallella lösningar och ökade kostnader som följd. En annan svaghet kan vara resursbegränsningen i vården med höga produktionskrav och otillräckligt utrymme för långsiktiga utvecklingsinsatser. Långsiktig utveckling förutsätter tydliga mål och en sammanhållen verksamhetsstrategi som underlag för analys och planering.

Bilaga 1

Styrande dokument

Utgångspunkt för IT-arbetet i regionen är fullmäktiges vision för Västra Götaland – ”Det goda livet” nedbruten i en **Regional Utvecklingsstrategi (RUS)**, som framhåller

- Växtkraft i regionens alla delar
- Arbete och god hälsa, kompetensutveckling och ett rikt kulturliv.
- Möjligheter och nyskapande
- Internationellt utbyte
- Både kvinnors och mäns resurser
- Invandrades kompetens
- Hållbar utveckling i ekologisk, ekonomisk och social mening.

Ett av de övergripande målen i den regionala utvecklingsstrategin är att bli en **”IT-region i europeisk tätposition”** inom en tioårsperiod. Målbeskrivningen pekar på etableringen av en kraftfull infrastruktur för överföring av bild, ljud, data och telefoni samt åtgärder för att drastiskt öka användningen av IT-baserade tjänster.

Ett viktigt kommande dokument med konsekvenser för IT-strategin är ”Vård med livskraft”. Detta är en strategiska utvecklingsplan för vården i Västra Götalandsregionen.

I sitt årliga **budgetbeslut med tillhörande flerårsplan** anger fullmäktige inriktning, mål och resursramar för regionens verksamheter. Regionfullmäktige antar också regionövergripande policies och reglementen inom strategiskt viktiga områden till exempel informationssäkerhet.

Styrande för IT-arbetet i övrigt är ett stort antal **lagar och författningar** av allmän karaktär samt inom sjukvården. De rör framför allt offentlighet och sekretess, personuppgiftsregistrering och vårddokumentation. Tillsynsmyndigheter som **Socialstyrelsen** och **Datainspektionen** utfärdar regler och anvisningar med konsekvenser för användningen av IT.

Styrningsmiljö

Västra Götalandsregionens fullmäktige fattar beslut om resursfördelning dels till de lokala hälso- och sjukvårdsnämnder, som beställer vård från regionens sjukvårdsförvaltningar (representerade av politiskt tillsatta utförarstyrelser), dels till Regionstyrelsen och Hälso- och Sjukvårdsstyrelsen för regiongemensamt strategiskt arbete. Därutöver fördelas medel också till Regionala Utvecklingsnämnden, Miljönämnden och Kulturnämnden.

Regionens tjänstemannaledningar tar fram strategier och handlingsplaner för verkställighet av de politiska besluten.

Inom ramen för tilldelade resurser och uppdraget från beställarna har **utförarstyrelserna** stor frihet att organisera och utveckla arbetet inom respektive förvaltning. Medel för införande av till exempel IT-stöd skall frigöras från det totala ersättningsutrymmet i beställningen.

I syfte att skapa förutsättningar för en verksamhetsstyrd men ändå samordnad utveckling av informationsteknologin i regionen har ett **ledningsråd för IT** etablerats med förvaltningschefer från vården, direktören för Regional utveckling, ekonomidirektören och

IT-chefen i IT-strategiska enheten. IT-direktören är sammankallande. Rådet lägger förslag till regionledningen som fattar beslut.

Organisation

Regionens större förvaltningar har egna **IT-enheter**, som svarar för drift och förvaltning samt utveckling av de interna IT-systemen. Förvaltningarnas IT-chefer har i flera fall tillika en roll som IT-strateger i ledningen.

IT-centrum är en intäktsfinansierad förvaltning som levererar motsvarande tjänster på uppdrag av övriga förvaltningar och bolag inom Västra Götalandsregionen.

IT-strategiska enheten inom regionstyrelsens kansli skall utifrån helhetssyn och strategisk kompetens aktivt verka för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv informationsteknologi förenlig med Västra Götalandsregionens långsiktiga mål. Det innebär ett samordningsansvar för utveckling, upphandling och drift av regiongemensamma verksamhetsstödjande system. Enheten tar också fram beslutsunderlag till regionledningen. Vidare har enheten ett direkt uppdrag att utveckla och förvalta regionens gemensamma IT-infrastruktur och vissa gemensamma bastjänster. IT-direktören är enhetens chef.

IT-direktören har fastställt principer för förvaltning av gemensamma funktioner i regionens informationssystem. **Systemägaransvaret** för den regiongemensamma infrastrukturen åligger IT-direktören medan ägaransvaret för verksamhetssystem i vården, till exempel den elektroniska journalen, har delegerats till vårdens förvaltningschefer av regiondirektören.

Regionens **säkerhetsdirektör** har, utifrån den av fullmäktige fastställda informationssäkerhetspolicyn, en controllerfunktion samt utformar anvisningar för säkerhetsarbetet.

Den samlade IT-organisationens verksamhetsidé

IT-organisationen i västra Götalandsregionen skall leverera IT-relaterade tjänster och produkter av rätt kvalitet till regionens verksamheter. Tjänsterna skall tillgodose kundernas behov samt regionens krav på en kostnadseffektiv och samordnad utveckling av IT.

Bilaga 2

Kommunikationsplan för IT-strategin

Före beslut i regionledningen är IT-strategin förankrad i regiondirektörens samordningsgrupp och sjukvårdsgruppen samt IT-chefsgruppen (IT-chefer i förvaltningar och bolag). Information har lämnats i regionstyrelsens fackliga grupp.

IT-strategin är ett viktigt underlag för budget och verksamhetsplanering inför 2004 och den långsiktiga planeringen 2005 – 2007. I det perspektivet behöver den kommuniceras gentemot det politiska systemet, förvaltnings- och bolagsledningar i VGR.

Ett material i populariserad form med det bärande budskapet ”Ett fönster mot informationen” skall tas fram och användas i informationsaktiviteter mot bredare grupper.

Externa intressenter så som övriga landsting/regioner, kommunerna i Västra Götaland, Carelink AB, myndigheter, Apoteket AB och andra leverantörer bör också nås.

Flera former för information om IT-strategin skall tillämpas för största genomslag. Skriftlig information till nyckelgrupper i kombination med material på IT-strategiska enhetens hemsida är en grund, som måste kombineras med systematiskt genomförda besök i ledningsgrupper och styrgrupper.

Seminarier med breda målgrupper och teman som har anknytning till strategin skall genomföras. Därutöver föreslås att en exekutivutbildning ”garanterat begripligt” för politiker och chefer utformas och genomförs vid åtminstone ett par tillfällen.

Ansvarig för verkställigheten av kommunikationsplanen är IT-direktören.